

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/24/2020
Identifikačné číslo spisu: 4115237112
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4115237112.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: I.M.I. AUTO plus, s. r. o., so sídlom Cabajská cesta 10/1560, Nitra, IČO: 45 555 711, zastúpený JUDr. Ivan Jánošík, advokát, so sídlom Klincová 35, Bratislava, proti žalovanému: TEVY s. r. o., so sídlom Janka Kráľa 1039/51, Nitra, IČO: 36 560 600, zastúpený NAGYOVÁ & PARTNERS advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Farská 8, Nitra, IČO: 47 233 923, o zdržanie sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/701/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/34/2019 zo dňa 18. apríla 2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 9C/701/2015-127 zo dňa 25. októbra 2018 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa užívania jeho nehnuteľností v kat. území Z., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX ako parcely registra „C“ č. XXXX/XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 179 m² a parc. č. XXXX/XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 1603 m² na účely prístupu k nehnuteľnostiam v k. ú. Z., zapísaným na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 318 m² a stavba č. s. XXXX na parc. č. XXXX/XX, uložiť žalovanému povinnosti zdržať sa parkovania (II.), uloženia a skladovania hnutelných vecí (III.), manipulácie s hnutelnými vecami (IV.), aby sa ako vlastník parc. č. XXXX/XX so stavbou s. č. XXXX zdržal vstupu na predmetné pozemky vo vlastníctve žalobcu (VI.), zdržal sa vykonania stavebných úprav, ktorými zasahuje do nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XXX a parc. č. XXXX/XXX a parc. č. XXXX/XXX ostatné plochy o výmere 691 m² (V) a vypratania nehnuteľností parc. č. XXXX/XXX a č. XXXX/XXX. Konanie o uloženie povinnosti žalovanému vypratať nehnuteľnosti súd z dôvodu spät'vzatia žaloby podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil.

1.2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, § 123, § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 22 ods. 1, § 6 ods. 1, § 51 ods. 4 Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), § 2 ods. 1 zákona č. 8/2009 Zb. o cestnej premávke.

1.3. Výkonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. Z., zapísaných na LV č. XXXX pre obec v k. ú. Z. ako parcely registra C č. XXXX/XXX zast. plochy a nádvoria o výmere 179 m² a parc. č. XXXX/XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 1603 m²; v časti C - ťarchy listu vlastníctva je zriadené právo prechodu pešo ako aj motorovými vozidlami cez parcelu č. XXXX/XXX a XXXX/XXX v celom ich rozsahu v prospech vlastníka parc. č. XXXX/XXXX, XXXX/XXX podľa V 901/2003 - 584/2003, V 5209/03 - 2996/03. Žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. Z. zapísaných na LV č. XXXX pre obec a k. ú. Z. a tam označených ako parcela registra C evidovaná na katastrálnej mape ako parc. č. XXXX/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 318 m², spôsob využitia pozemku - pozemok, na ktorom je postavená nebytová budova označená súpisným číslom XXXX (stavba - predajňa a sklad) a taktiež je výlučným vlastníkom a parc. č. XXXX/XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 219 m², spôsob využitia pozemku - pozemok, na ktorom je postavená nebytová budova označená súpisným číslom XXXX (stavba - sklad). V kúpnej zmluve zo dňa 20.12.2002 uzatvorenej medzi BM+, s. r. o. ako predávajúcim a T. B. a U. B. ako kupujúcimi v čl. IV je uvedené, že účastníci si zriaďujú touto zmluvou vecné bremeno, práva prechodu pešo, ako aj motorovými vozidlami cez parcelu č. XXXX/XXX zastavané plochy o výmere 179 m², parc. č. XXXX/XXX zastavané plochy o výmere 1 603 m² v celom ich rozsahu v prospech vlastníka parcel parc. č. XXXX/XXXX zastavaná plocha o výmere 219 m², parc. č. XXXX/XXX zastavaná plocha o výmere 2 220 m². V kúpnej zmluve zo dňa 16.10.2009 uzatvorenej medzi T. B. a U. B. ako predávajúcim a TEVY s. r. o. ako kupujúcim v čl. II bod 2.3. je uvedené, že kupujúci berie na vedomie a akceptuje, že verejná prístupová cesta k nehnuteľnostiam uvedeným v čl. I bod 1.3. je umiestnená na pozemkoch, ktoré nie sú vo vlastníctve predávajúcich. Kupujúci bol oboznámený predávajúcimi o tom, že v prospech nehnuteľnosti v čl. I bod 1.1 tejto zmluvy nie je zriadené vecné bremeno, a to právo prechodu cez parc. č. XXXX/XXX a XXXX/XXX, ktoré sú vo vlastníctve tretej osoby. V čl. II bod 2.4. je uvedené, že kupujúci akceptuje, že vecné bremeno právo prechodu pešo, ako aj motorovými vozidlami cez parc. č. XXXX/XXX a parc. č. XXXX/XXX v celom ich rozsahu je zriadené v prospech nehnuteľnosti v bezpodielovom vlastníctve manželov - predávajúcich nachádzajúcej sa na parcele registra „C“ č. XXXX/XXX podľa V 901/2003-584/2003, ktoré právo je zapísané v časti „Iné údaje“ v liste vlastníctva č. XXXX, KÚ Z. a ex lege prechádza na kupujúceho.

1.4. Pokiaľ ide o petit I. žaloby, ktorým sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa užívania nehnuteľností žalobcu v k. ú. Z., zapísaných na LV č. XXXX ako parcely registra C č. XXXX/XXX a parc. č. XXXX/XXX na účely prístupu k nehnuteľnostiam v k. ú. Z. zapísaným na LV č. XXXX ako parcela registra C č. XXXX/XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 318 m² so stavbou č. s. XXXX súd mal za to, že daný petit nie je materiálne vykonateľný. Žalovaný má zriadené právo vecného bremena užívania cesty a právo prechodu a prejazdu cez parcely č. XXXX/XXX a XXXX/XXX k parcele č. XXXX/XXX. Parcela č. XXXX/XXX, sa nachádza ďalej ako parcela č. XXXX/XX, to znamená, že ak sa žalovaný chce dostať k parcele č. XXXX/XXX, ku ktorej má zriadené vecné bremeno, automaticky musí prejsť aj okolo parcely č. XXXX/XX, ku ktorej nemá zriadené vecné bremeno. Súd poukázal aj na to, že sporná cesta (parc. č. XXXX/XXX a parc. č. XXXX/XXX) kopíruje hranice parc. č. XXXX/XX a na nej postavenej stavby - nebytovej budovy označenej súpisným číslom XXXX. Ak má teda žalovaný právo prejsť k stavbe na parc. č. XXXX/XXX, nemožno mu uložiť zdržať sa užívania spornej cesty na účely prechodu k parc. č. XXXX/XX, nakoľko by mu tým znemožnil aj prístup k parc. č. XXXX/XXX, keďže ide o totožného vlastníka.

1.5. Rovnaký záver vyslovil súd aj v prípade petitu VI. žaloby, že žalovaný ako vlastník parcely č. XXXX/XX má právo vstúpiť na spornú cestu, ktoré právo mu vyplýva z titulu vlastníctva parcely č. XXXX/XXX, ku ktorej je zriadené vecné bremeno. Taktiež to platí aj pri parcele č. XXXX/XXX, o ktorej žalobca uviedol, že ju užíva žalovaný, ale parcela nie je predmetom žaloby. Vzhľadom na uvedený názor sa súd nezaoberal nadobudnutím práva vecného bremena žalovaného k parcele č. XXXX/XX vydržaním.

1.6. Súd ďalej konštatoval nespornosť v tom, že nehnuteľnosti žalovaného aj žalobcu sa nachádzajú v priemyselnom areáli bývalého Mäsokombinátu a všetky nehnuteľnosti od likvidovaného podniku Mäsokombinát nadobudla do vlastníctva spoločnosť BM+, s. r. o., ktorá nehnuteľnosti postupne rozpredala rôznym podnikateľom, vrátane žalobcu a právneho predchodcu žalovaného. Nebolo sporné, že nehnuteľnosti sa využívajú na účely výkonu podnikateľskej činnosti, keďže sa nachádzajú v

priemyselnom areáli, kde sídli a vlastní nehnuteľnosti viac podnikateľských subjektov, ktorí využívajú cestu z dôvodu prístupu k svojej nehnuteľnosti, a teda za účelom riadneho využívania svojej nehnuteľnosti. Z katastrálnej mapy vyplýva, že parcely č. XXXX/XXX a č. XXXX/XXX vedú od hlavnej miestnej komunikácie k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalovaného a ďalej už nepokračujú. Ide o cestu, ktorá spája nehnuteľnosti v uzavretých priestoroch alebo objektoch s ostatnými pozemnými komunikáciami.

1.7. Podľa súdu parcely č. XXXX/XXX a č. XXXX/XXX sú neverejnou pozemnou účelovou komunikáciou v zmysle § 2 ods. 2 a § 22 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb., čo vyplýva aj z rozhodnutia Mestského úradu Nitra o určení dopravného značenia pre túto účelovú komunikáciu. Týmto rozhodnutím bolo určené použitie a umiestnenie trvalého dopravného značenia s textom „vjazd povolený vozidlám I.M.I. AUTO plus s. r. o., TEVY s. r. o., ABAB Bódi, návštevníkom s povolením správcu“. V súvislosti s výkonom práva vecného bremena súd poukázal na rozhodnutia NS SR, na ktoré poukázal žalovaný vo vyjadrení, a to R 14/88, 3Cdo/29/2009, 33Odo/29/2009, 33Odo/95/2005 a 22Cdo/973/2005, z ktorých vyplýva, že vecné bremeno sa vzťahuje aj na návštevníkov, obchodných partnerov, zamestnancov a zákazníkov žalovaného, ako aj ďalších osôb, ktorých vjazd je nevyhnutný k prevádzkovaniu podnikania žalovaného. V danom prípade nehnuteľnosti žalovaného slúžia od začiatku na výkon jeho podnikateľskej činnosti, a preto podľa názoru súdu právo vecného bremena, ako to vyplýva z LV č. XXXX, ako aj zo znenia kúpnej zmluvy zo dňa 16.10.2009, nemožno vykladať doslovne. Keďže nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného slúžia na výkon podnikateľskej činnosti ako sklad a predajňa a navyše parcely, na ktorých sú postavené, kopírujú hranicu spornej cesty (parcely č. XXXX/XXX a XXXX/XXX), nie je logicky možné, aby žalovaný a ďalšie osoby oprávnené z vecného bremena cez spornú cestu len prešli pešo alebo motorovými vozidlami. Výkon podnikateľskej činnosti nie je možný bez toho, aby motorové vozidlo na spornej ceste na nevyhnutný čas zastavilo a stálo, nevyhnutný čas parkovalo a aby prebehla aj nevyhnutná manipulácia s tovarom za účelom riadneho vykonávania podnikateľskej činnosti (vyskladnenie, naloženie, expedícia tovaru). Uvedené činnosti sú v súlade aj s definíciou cesty ako pozemnej účelovej komunikácie v zmysle ust. § 2 zákona č. 8/2009 Z. z. a taktiež v súlade s ust. § 51 ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. Žalobca nepoprel, že aj on mal takto zriadené vecné bremeno na prístup k svojej nehnuteľnosti predtým, ako odkúpil spornú cestu. Bol si vedomý, že cestu kupuje aj so zriadeným právom vecného bremena, ktoré sa realizovalo v takom rozsahu ako doteraz. V zmysle ust. § 6 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb., v aktuálnom znení, premávku na pozemných komunikáciách upravujú osobitné predpisy; v ich medziach môže každý užívať pozemné komunikácie obvyklým spôsobom na účely, na ktoré sú určené, t. j. všeobecné užívanie sa vzťahuje na všetky pozemné komunikácie, medzi ktoré patria aj účelové komunikácie. Z uvedeného vyplýva, že na užívanie sporných komunikácií sa § 6 zákona č. 135/1961 Zb. vzťahuje.

1.8. V časti týkajúcej sa uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa uloženia a skladovania hnuťelných vecí na ceste súd s ohľadom na späťvzatie žaloby o uloženie povinnosti žalovanému vypratáť nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu z dôvodu, že na nehnuteľnostiach žalobcu nie sú umiestnené žiadne hnuťelné veci uzavrel, že žaloba v tejto časti nie je dôvodná.

1.9. Pokiaľ ide o povinnosť žalobcu zdržať sa vykonávania stavebných úprav, súd nemal preukázané, že žalovaný vykonával na spornej ceste stavebné úpravy, ktoré by zasahovali do parcely č. XXXX/XXX. Stavba na parcele č. XXXX/X6 vo vlastníctve žalovaného kopíruje spornú cestu, preto bežné úpravy na predmetnej stavbe za účelom udržiavania tejto stavby v dobrom stave tak, aby nevznikalo nebezpečenstvo požiarov a hygienických závad, aby nedochádzalo k jej znehodnoteniu alebo ohrozeniu jej vzhľadu a aby sa čo najviac predĺžila jej užívateľnosť, uložená ust. § 86 ods. 1 stavebného zákona, nemožno považovať za vykonávanie stavebných úprav na parcele č. XXXX/XXX. Zriadenie káblovej prípojky, ktorá vedie cez pozemok žalobcu parc. č. XXXX/XXX, je predmetom konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/358/2016, v ktorom žalovaný v postavení žalobcu žiada zriadiť vecné bremeno ku káblovej prípojke na účely prístupu k zdroju elektrickej energie nevyhnutnej na vykonávanie podnikateľskej činnosti.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 8Co/34/2019 zo dňa 18. apríla 2019, rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti a výroku o trovách strán sporu potvrdil a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na správne skutkové i právne závery súdu prvej inštancie, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil. Reagujúc na odvolacie dôvody žalobcu v zamietajúcej časti žaloby (výroky I., VI.) odvolací súd nesúhlasil s tvrdením, že súd prvej inštancie rozšíril zmluvne zriadené vecné bremeno v prospech žalovaného aj v prospech neho ako vlastníka stavby súp. č. XXXX na parc. č. XXXX/XX. Je nesporné, že žalovaný je vlastníkom parc. č. XXXX/XXX, ku ktorej má zriadené právo vecného bremena, k tejto nehnuteľnosti prechádza po celej šírke pozemkov zaťažených vecným bremenom popri parc. č. XXXX/XX. Žiadať od neho, aby právom prechodu po ceste vedúcej k inej jeho nehnuteľnosti nevstupoval do budovy postavenej popri ceste len z dôvodu, že k nej výslovne nemá zriadené právo vecného bremena je aj podľa odvolacieho súdu nevykonateľné, pretože by tým došlo k zmareniu existujúceho práva žalovaného. Ukladanie pokút, ktoré žalobca v odvolaní uvádza, sú sankciou v exekučnom konaní pri samotnom výkone materiálne vykonateľného rozhodnutia. Pokiaľ ale rozhodnutie nie je vykonateľné, exekúciu nemožno vykonať, resp. vykonávať a ani ukladať pokuty. V tejto súvislosti je podstatné aj to, že parcely č. XXXX/XXX a č. XXXX/XXX sú neverejnou účelovou komunikáciou, a preto sa môžu užívať (aj žalovaným) obvyklým spôsobom na účely, na ktoré sú určené § 6 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb., ako správne konšatoval aj súd prvej inštancie; preto i keď k týmto parcelám nemá žalovaný namietané právo vecného bremena s prístupom k parc. č. XXXX/XXXX, právo užívať parc. č. XXXX/XXX a č. XXXX/XXX (vrátane žalobcom namietaného spôsobu užívania) mu vyplýva z osobitného zákona (č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách). Tento záver sa vzťahuje aj na odvolacie námietky výrokov týkajúcich sa zdržania sa parkovania a manipulácie s hnutelnými vecami na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovaného.

2.2. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením, že užívanie neverejných účelových komunikácií je podriadené výlučnej vôli vlastníka komunikácie napriek aktuálnemu zneniu zákona č. 135/1961 Zb. Sporné nehnuteľnosti žalobcu sú účelovou komunikáciou a ako také podliehali a podliehajú i režimu zákona č. 8/2009 Z. z., ktorý upravuje pravidlá cestnej premávky, práva a povinnosti osôb v súvislosti s cestnou premávkou, pôsobnosť orgánov verejnej správy na úseku organizácie riadenia cestnej premávky, vedenie vozidiel, evidenciu vozidiel a správne delikty za porušenie tohto zákona.

2.3. K námietkam žalobcu vo vzťahu k výrokom III. a V. odvolací súd uviedol, že ochrana v zmysle cit. ustanovenia OZ prichádza do úvahy tam, kde neoprávnené rušenie trvá, resp. tam, kde pokračuje alebo tam, kde už síce prestalo, avšak existuje konkrétne nebezpečenstvo jeho opakovania. Žalobca sa ochrany domáha v zmysle poslednej zákonnej premisy keď tvrdí, že žalovaný už veci odpratal z jeho nehnuteľnosti a nepokračoval v stavebných prácach, ale nie je vylúčené alebo hrozí, že tieto konania zopakuje. Žalobcu zaťažovala povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť preukázať existenciu konkrétneho nebezpečenstva hrozby dlhodobého uskladnenia vecí, teda že žalovaný vykonáva úkony preukazujúce jeho úmysel skladovať veci na pozemkoch žalobcu alebo vykonávať stavebné úpravy, ktoré zasahujú do jeho nehnuteľností. Tieto skutočnosti netvrdil a ani nepreukázal, preto mu súd dôvodne ochranu v zmysle § 126 OZ neposkytol a žalobu aj v týchto častiach zamietol.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol, aby dovolací zrušil rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP argumentujúc tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorú odvolací súd nesprávne právne posúdil, a táto otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Právne otázky v dovolaní vymedzil nasledovne:

3.1.1. Popri práve na všeobecné užívanie pozemnej komunikácie v zmysle § 6 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov nie je možné rozhodnutím súdu autoritatívne zriadiť vecné bremeno právo prejazdu cez pozemok, na ktorom je postavená takáto pozemná komunikácia, nakoľko je to v rozpore s hypotézou právnej normy § 151o ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov v časti „prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak“. Všeobecné užívanie pozemnej komunikácie pojmovovo vylučuje potrebu aj opodstatnenosť obmedzenia vlastníckeho práva vlastníka pozemnej komunikácie zriadením vecného bremena.

3.1.2. Spôsob využívania pozemku vyjadruje účel využívania pozemku. Pokiaľ spôsob využívania pozemku zapísaný v katastri pripúšťa viaceré alternatívy rozsahu jeho využívania, je súd povinný

zaoberať sa otázkou, či bol zapísaný na základe verejnej listiny alebo žiadosti vlastníka alebo inej oprávnenej osoby, a čo bolo obsahom týchto listín. Pokiaľ vlastník účelovej komunikácie tvrdí, že ide o neverejnú účelovú komunikáciu a druhá strana konania toto tvrdenie poprie, majú obe strany dôkaznú povinnosť hodnoverným spôsobom preukázať pravdivosť ev. nepravdivosť takéhoto tvrdenia. Súd však nemôže vlastnou úvahou nahrádzať postup správnych orgánov v príslušnom správnom konaní ovládanom zásadou oficiality bez vykonania dokazovania o tejto otázke.

3.3. Zdôraznil, že ide o otázky, ktorými sa sudy vo vedenom konaní nezaoberali vôbec, alebo prijali v daných otázkach vlastnú úvahu popierajúcu hmotnoprávne aspekty prejednávanej veci. Argumentoval, že záver súdov o tom, že ide o účelovú komunikáciu, ktorá je verejná, nezodpovedá skutkovému stavu zistenému v konaní, túto si ustálili sudy iba na základe vlastnej úvahy. Zo skutkového stavu ďalej nevyplýva, že žalovaného právo na všeobecné užívanie pozemnej komunikácie, ani právo na zastavenie a státie vozidiel, v danom prípade kamiónov; pokiaľ by tomu tak bolo, vo veci vzniká hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného.

3.4. Dovolateľ tiež namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu čiastočne záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolateľ v tejto súvislosti uvádzal rozhodnutia všeobecnej povahy venujúce sa zmene pomerov pri hrubom nepomere medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, právnemu formalizmu, právu na ochranu vlastníckeho práva a iné bez bližšej spätosti s prejednaným prípadom, a to 2Cz/70/78, I. ÚS 1526/11 (ČR), Pl. ÚS 21/96, II. ÚS 2048/2009 (ÚS ČR), Pl. ÚS 34/09 (ČR). KS BA 2S/2607/2012, Pl. ÚS 19/09.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v prejednávanej veci nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu, nakoľko sudy nižších inštancií vecne správne aplikovali právo na zistený skutkový stav a svoje rozhodnutia riadne odôvodnili. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C. s. p.

7. V zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.).

10. Žalobca podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci dovolacím súdom. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že žalobca v dovolaní síce tento dovolací dôvod uplatnil, ale nevymedzil ho spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od

ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.).

11. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

12. Z obsahu podaného dovolania (článok 11 C. s. p. a § 124 ods. 1 C. s. p.) je zrejmé, že žalobca za právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, považoval otázky dve, a to: 12.1. „Popri práve na všeobecné užívanie pozemnej komunikácie v zmysle § 6 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov nie je možné rozhodnutím súdu autoritatívne zriadiť vecné bremeno právo prejazdu cez pozemok, na ktorom je postavená takáto pozemná komunikácia, nakoľko je to v rozpore s hypotézou právnej normy § 151o ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov v časti „prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak“. Všeobecné užívanie pozemnej komunikácie pojmovovo vylučuje potrebu aj opodstatnenosť obmedzenia vlastníckeho práva vlastníka pozemnej komunikácie zriadením vecného bremena.“

12.1.1. Podľa názoru dovolacieho súdu však takto nastolená právna otázka nie je v prejednávanej veci z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p. relevantná, pretože od nej nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sporné nehnuteľnosti žalobcu sú účelovou komunikáciou a ako také podliehali a podliehajú režimu zákonov č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách a č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, ktoré určujú aj spôsob užívania týchto komunikácií. Otázku, či je možné popri tom zriadiť aj vecné bremeno práva prejazdu a aké sú vzájomné korelácie týchto inštitútov neriešil, nakoľko to nebolo ani potrebné pre rozhodnutie veci.

12.2. „Spôsob využívania pozemku vyjadruje účel využívania pozemku. Pokiaľ spôsob využívania pozemku zapísaný v katastri pripúšťa viaceré alternatívy rozsahu jeho využívania, je súd povinný zaoberať sa otázkou, či bol zapísaný na základe verejnej listiny alebo žiadosti vlastníka alebo inej oprávnenej osoby, a čo bolo obsahom týchto listín. Pokiaľ vlastník účelovej komunikácie tvrdí, že ide o neverejnú účelovú komunikáciu a druhá strana konania toto tvrdenie poprie, majú obe strany dôkaznú povinnosť hodnoverným spôsobom preukázať pravdivosť ev. nepravdivosť takéhoto tvrdenia. Súd však nemôže vlastnou úvahou nahrádzať postup správnych orgánov v príslušnom správnom konaní ovládanom zásadou oficiality bez vykonania dokazovania o tejto otázke.“

12.2.2. Táto otázka súdmi v základom konaní nebola vôbec riešená. Navyše jej podstata spočíva skôr v námietke týkajúcej sa dokazovania, čo však nepadá pod režim § 421 CSP, pretože nejde o otázku právnu. Pokiaľ by boli zistené vady v dokazovaní do takej miery, že by tým bolo zasiahnuté do práva na spravodlivý proces strany sporu, išlo by o dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP. Tento dovolací dôvod však dovolateľ neuplatnil.

13. Výmedzenie konkrétnej právnej otázky ako už bolo uvedené v bode 11. je nevyhnutným predpokladom dovolania, bez jej existencie v dovolaní, nemôže dovolací súd uskutočniť prieskum napadnutého rozhodnutia. V danom prípade pokiaľ dovolateľ namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu čiastočne záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, žiadnu otázku nepoložil a nevymedzil ju ani do takej miery, že by sa z obsahu dovolania dala vymedziť (§

124 ods. 1 CSP).

14. Ostatné námietky žalobcu dovolací súd vyhodnotil ako polemiku s právnym posúdením veci odvolacím súdom. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 432 ods. 2 C. s. p.

15. S poukazom na uvedené dovolací súd uzatvára, že v dovolaní žalobcu nie je dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 C. s. p. vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p., a preto ho odmietol podľa § 447 písm. f/ C. s. p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

16. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.